

Poznamo številke.
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 14. uri
datum naslednjega dne ter stane
mesечно po polti D 12.50, za in-
stano D 20.50, dostavljen na dom
D 14.—, na izkaznice D 12.50
insestati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postojna plačana v gotovini.

TABOR

Poznamo številke.
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, domo. Tele-
fon št. 24. — Št. št. poštna številka
razpis št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopis se ne vrne.

Leto: IV.

Maribor, torek 7. avgusta 1923.

Številka: 176

Nj. Veličanstvo kralj Aleksander I. — pokrovitelj Indu- strijsko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru.

Bled, 6. avgusta. (Izvirno poročilo
našega posebnega poročevalca). Dne 4.
avgusta ob 17. uri popoldne je sprejel Nj.
Vel. kralj v posebni avdijenci bivšega
narodnega poslanca, g. Gjuro Džamonja,
ki je kot član glavnega odbora Industri-
sko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru
zaprošil kralja, da sprejme pokrovitelj-

stvo te izložbe. Nj. Vel. kralj je najpri-
pravnejše sprejel pokroviteljstvo ter po-
oblastil g. Džamonjo, da to sporoči glav-
nemu odboru. Radi obiska visokih go-
stov — oče-kralj in mati-kraljica Nj.
Vel. kraljice Marije — mu ne bo mogoče
se udeležiti svečane otvoritve, na vsak
način pa si bo razstavo osebno ogledal.

Nj. Vel. kralj se je zanimal za vso
našo gospodarske prilike ter se je po-
hvalno izrazil o organizaciji in napred-
ku industrije in obrti v Sloveniji. Istota-
ko je z velikim zadovoljstvom vzel na
znanje, da vlada med gospodarskimi kro-
gi mariborske oblasti sloga in medse-
bojno podpiranje.

Odkrita beseda Beogradu.

Maribor, 6. avgusta.

Letošnje nestalno vreme vpliva zelo
slabo, kakor kažejo vsi znaki tudi na
beograjske politike in žurnaliste. Že ne-
kaj tednov odseva iz listov, ki prihajajo
iz naše prestolnice vročica, združena s
hudo nervozo in fikšno idejo, da je vse,
kar je v »preku«, sovražno Beogradu, da
so tostran Donave, Save in Drine sami
veleizdajalci. Tudi najboljši prečanski
patrioti, tudi najbolj navdušeni pristaši
jugoslovenske edinstvene ideje in kon-
čno tudi demokrati sami, so jim nezane-
sljivi, zahrbtni in nevarni. Najprej je
prišla znana zagrebška vohunska »era«,
ki se je pod peresi beograjskih novinar-
jev in politikov razvila v strašno storepo-
kačo, ki ovija vso našo državo ter jim
dala povod, da so vpleli vanjo poleg
neštetihi res separatističnih in državni
neprijaznih individuijev tudi mnogo po-
štenih in častitih ljudi, kakor grofa Mi-
roslava Kulmerja itd. Iz njihovih poro-
čil je moral nepoučen Srbijane ali ino-
zemec res dobiti vtis, da so vsi Hrvati in
Slovenci sami veleizdajalci in špijoni.
In kaj je bilo na stvari? Nič! Izkazalo se
je, da so bili vse le strahovi, ki so jih
videle velike vročine beograjske oči. Sko-
ro vsi aretiranci so bili izpušteni, v za-
poru sta ostala samo še dva osumljenca,
bosta pa najbrže morala biti tudi še ta
dva izpuščena, ker — manjkajo dokazi!

Sedaj je železničarstvo z nekaterimi
drugimi kategorijami državnih name-
ščenec v Sloveniji in delu Hrvatske,
prisiljeno po neznosni bedi, stopilo v 24-
urno protestno stavko, kateri se je soli-
darno pridružila večinoma vsa javnost,
tudi trgovci, obrtniki in drugi podjetni-
ki. Vsakemu otroku pri nas je bilo prvi
hip jasno, da ne gre pri tej stavki za
nikake politične motive, da je stavka res
samo spontan izbruh obupa radi straš-
nih gmotnih razmer, v katerih so po kriv-
di vlade naši železničarji in državni na-
meščenci, samo v Beogradu, tako v vlad-
nih kakor v novinarskih krogih, so vide-
li tudi v tem — veleizdajo, prekuščevje
ter Radiča in klenikalce. Kaj si morajo
po vsem tem misliti naši res narodni,
državnemu in narodnemu edinstvu zve-
sti železničarji in državni nameščenci,
ko vidijo, da tudi njih v Beogradu pro-
glašajo za izdajalce?

Ne glede na to, da tako pisanje in po-
movanje naših razmer v »preku« s strani
beograjske gospode kolosalno škoduje
ugledu naše države v inozemstvu, so-
vražnem in prijateljskem, ter tudi ne o-
stane brez slabega vpliva na našo vala-
to, je v stanu disgustirati in ubiti lju-
bezen do narodnega in državnega edin-
stva tudi pri tistih sedaj še državi zve-
stih elementih med Hrvati in Slovenci,
ki kljub vsemu še niso izgubili svoje
trdne vere v konsolidacijo naših raz-
mer in boljšo bodočnost našega naroda;
in med te spadajo v velikem številu tu-
di ravno naši železničarji in državni na-
meščenci. Nezaupanje je vedno škodli-
vo, posebno pavšalno in zlasti še v poli-
tiki. Gospodje, ki vedrijo in oblaščijo v
Beogradu in oni, ki pišejo v beograjske
liste, bi morali s tem računati, če hoče-
jo, da ostanejo v oči večine resni in
sposobni državniki in novinarji.

Res je, da je na Hrvatskem, v Bos-
ni, v Dalmaciji in tudi v Sloveniji pre-
cej ljudi, ki ne ljubijo ravno naše drža-
ve in ki biraje videli, da se čimprej raz-
biže kakor pa konsolidira, toda ti so Hra-
la bogu vendar v velikanski manjšini.
Velika, da, ogromna večina Hrvátov,
Bosancev in Slovencev ne misli na nika-
ko »revolucijo«. Na revolucijo ali nasko-
no spopad danesnjega državnopras-

Novinarski kongres v Ljubljani.

Prvi dan.

Ljubljana, 5. avg. Dne 4. avgusta je
bil v Ljubljani ob znatni udeležbi za-
stopnikov jugoslovenskega tiska iz cele
države otvorjen IV. kongres Jugoslo-
venskega novinarskega združenja. Vsled
železničarske stavke so se udeleženci
kongresa, zlasti iz južnih krajev, nekoli-
ko zakasnil. Na kongres so prihili tu-
di zastopniki češkoslovaških novinarjev.
Prvič pa so letos pozdravljali jugoslo-
venski novinarji v svoji sredi tudi polj-
ske novinarje.

Posvetovanja so se vršila v zbornični
dvorani ljubljanske univerze. Zborova-
nje je otvoril predsednik ljubljanske
sekcije JNU, g. Fran Smodej, ki je po-
zdravil vse navzoče, zlasti pa zunanje go-
ste, med temi tudi zastopnico angleškega
tiska, Miss Copeland. Predsednik JNU,
g. Stojan Protič, se radi bolezn ni mo-
gel udeležiti zborovanja. Zborovalci so
mu odposlali brzojaven pozdrav. Pred-
sedniško mesto je radi tega prevzel prvi
podpredsednik g. Krešimir Kovačič iz
Zagreba. Po izvolitvi akcijskega odbora,
ki je določil dnevni red posvetovanj, je
bilo zborovanje zaključeno in se je na-
daljevalo popoldne.

Opoldne je priredila udeležencem
kongresa ljubljanska sekcija JNU v
slavnostni dvorani hotela »Union« ban-
ket, katerega so se udeležili zastopniki
oblasti, mestne občine in drugih korp-
oracij.

Na popoldanskem zborovanju je po-
dal glavni tajnik g. Božidar Vodeh po-
ročilo, iz katerega posnemamo, da je bila
najdelavnejša zagrebška sekcija, ki šteje
184 rednih in 114 izrednih članov. Akcija
lublanske sekcije za ustanovitev sta-
novske sindikalne organizacije se je
vred premalega odziva ostalih sekcij
izjalovila. Po poročilu centralnega taj-
nika je bilo popoldansko zborovanje za-
ključeno, na kar so si udeleženci ogleda-
li mesto. Zvečer je bila v restavraciji
»Zvezda« skupna večerja.

Kongresa se udeležuje iz Češkoslova-
ške, iz Poljske 4 novinarji, iz Anglije 1,
izmed jugoslovenskih novinarjev pa od
zagrebške sekcije 26, od beograjske sek-
cije 20, od srbotske 7, od sarajevske 6,

od novsadske 6, od ljubljanske 34 in v
imenu mariborskega novinarskega klu-
ba g. Božo Borko in Robert Pohar.

Drugi dan.

Osnovanje novinarske konvencije med
Češkoslovaško in Jugoslavijo. — Izvoli-
tev nove uprave.

Ljubljana, 6. avgusta. (Izv.) Vče-
raj se je nadaljeval kongres jugosloven-
skih novinarjev. Na dnevni red je prišla
predvsem resolucija centralnega tajnika
češkoslovaškega novinarskega združe-
nja Čvančare o češkoslovaško-jugoslo-
venski novinarski konvenciji: »Kongres
jugoslovenskih novinarjev dne 5. avgu-
sta v Ljubljani je na podlagi referata
generalnega tajnika češkoslovaške novi-
narske organizacije tovariša Čvančare in
koreferata drugega tajnika JNU Brozo-
viča zaključil, da se z današnjim dnem
osnove češkoslovaško-jugoslovenska no-
vinarska konvencija na bazi punktacij,
ki so označene v predlogu tovariša Čvan-
čare na kongresu v Subotici. Evantual-
ne izpolnitve teh punktacij, ki so več
ali manj tehnične narave, se bodo ustva-
rile po medsebojnem sporazumu obeh u-
pravnih odborov. V svrhu tehnične iz-
vedbe je centralna uprava JNU dolžna,
takoj imenovati svoje pooblaščenca za-
stopnike vseh sekcij, za izvedbo konven-
cije na Češkoslovaškem jamči sindikat
češkoslovaškega dnevnega tiska in češko
slovaška obce novinarska.« Resolucija
je bila soglasno sprejeta.

Nato se je razpravljalo vprašanje ti-
skovnega zakona, ter vprašanje voznih
listkov in olajšav. V nadaljnjem poteku
se je izvolila nova centralna uprava:
predsednik Krešimir Kovačič (Zagreb),
prvi podpredsednik Luković (Beograd),
drugi podpredsednik Smodej (Ljubljana),
prvi tajnik Brozović (Zagreb), drugi
tajnik Velikič (Beograd), blagajnik Ba-
rajevič (Beograd). Verifikacijski odbor:
Kovačič, Protič, dr. Subotič. Na večeraj-
šnjem banketu je novinarje v iskrenem
govoru pozdravil ljubljanski veletrgo-
vec Jelačin v imenu ljubljanskega vele-
sejma. Danes so poleteli udeleženci kon-
gresa na Bled.

Ministri pojdejo na potovanja.

Trije pridejo na Bled.

Beograd, 6. avgusta. (Izv.) Pred-
večerašnjem popoldne se je vršila v
predsedstvu vlade konferenca, katere so
se udeležili ministrski predsednik Pašić in
ministri Trifković, Vujičić, Perić, Sto-
jadinović, dr. Ninčić in Ljuba Jovanović.
Razpravljalo se je o notranjepolitiš-
nem položaju v zvezi z odhodom mini-
strskega predsednika Pašića in zunanje-
ga ministra dr. Ninčića. Pašić odpotuje
na Bled, kjer ostane nekaj dni kot gost
Nj. Vel. kralja. Minister dr. Ninčić se
poda na Bled, da poroča kralju o po-
teku sinajske konference. Tudi minister
Trifković odpotuje na Bled, da predloži
kralju v podpis uradniški zakon. Raz-
pravljalo se je nadalje tudi o potovanju
zunanjega ministra dr. Ninčića v Zene-
vo, kjer se bo sestal z raznimi politiki
ter končno o potovanju Nj. Vel. kralja v
Francijo.

Beograd, 6. avgusta. (Izv.) Mini-
strski predsednik je večeraj popoldne od-
potoval na Bled. Minister Trifković od-
potuje jutri na Dunaj, kjer ostane dalje
časa radi zdravljenja. Politično življenje
v Beogradu je štacijonarno. Večina po-
slancev je odsotna.

Zagreb, 6. avgusta. (Izv.) Z večeraj-
šnjim orientekspresnim vlakom je do-
spel ministrski predsednik Pašić ob 17.30
v Zagreb. Pokrajinski namestnik Cimić
ga je na kolodvoru pozdravil.

Centralni odbor nar. železni- čarjev o stavki.

Beograd, 6. avgusta. (Izv.) Central-
ni odbor narodnih železničarjev je večeraj
izdal komunique, v katerem povdarja, da
ni sprejel o stavki nikakih poročil. Zato
je odpotoval poseben delegat centralne
uprave v Slovenijo, da se na licu mesta
prepriča o položaju. Po poročilu tega
delegata bo uprava podzvela nadaljne
korake. Centralna uprava odločno za-
vrača vsako naziranje, da bi imela stav-
ka politični značaj.

Dr. Vatroslav Jaglič umrl.

Zagreb, 6. avgusta. (Izv.) Večera-
j dopoldne je umrl na Dunaju veliki sla-
vist g. dr. Vatroslav Jaglič, rodom iz Va-
raždina. Bil je nad 20 let univerzitetni
profesor na Dunaju in vročias srednje-
šolski profesor v Zagrebu.

Nova konferenca Male antante.

Praga, 6. avgusta. »Bohemia« javlja,
da se vrši sredi avgusta sestanek min.
predsednikov Male antante v Karlovih
Varih. Češkoslov. min. predsednik Sveh-
la je te dni odpotoval v Karlove Vane,
Bratiano in Pašić prideta prihodnji te-
den.

Židovski kongres v Beogradu.

Beograd, 6. avgusta. (Izv.) Večera-
j dopoldne je bil v Beogradu otvorjen ži-
dovski kongres, ki bo trajal tri dni.

Kongres jugoslovenskega učiteljstva v Ljubljani.

Ljubljana, 6. avgusta. (Izv.) Tekom
dneve in nedelje se je zbralo v Ljubljani
nad 4000 učiteljev iz cele Jugoslavije ter
zastopniki češkoslovaškega učiteljstva.
Sinoči je bil na vrtu »Zvezde« pozdravni
večer. Dospeli so v Ljubljano tudi ofici-
elni zastopnik ministrstva prosvete, po-
močnik ministra Sehalović, dalje načel-
nik Ljuba Jovanović ter predsednik češ-
koslovaškega učiteljstva združenja
Obšt. Večera je imel glavni odbor udru-
ženja v magistratni dvorani dopoldne in
popoldne posvetovanja, katerega so se
udeležili vsi delegatje. Danes ob 8.30 je
bila otvorena tretja glavna skupščina
JNU. Ob 10.30 je bil odprt prvi delo-
vni kongres, ki se nadaljuje.

Mega razmerja po večini ne mislijo niti oni, ki so vsled nezadovoljnosti z upravo, ne pa radi principijelnega separatizma, zašli med Radičeve, Spahove in Korošceve volilce. Beograd bi moral z upoštevanjem pravičnih teženj državi in narodnemu edinstvu zvestih »prečanov« podpirati njihovo vztrajnost v boju za konsolidacijo in izmirjenje, moral pa bi s pravično, pošteno in pametno upravo skrbeti tudi za to, da održe od Radiča, Spaha in Korošca one ljudi, ki niso principijelni separatisti in nasprotniki naše države. Če bi se držal te edine prave poti, potem, naj bo prepričan, bi kmalu zmanjkalo raznim prevratnežem in demagogom tal pod nogami.

Današnje postopanje beograjskih radikalnih mogotcev in pisanje beograjskih listov škoduje našemu narodnemu in državnemu edinstvu ter naši konsolidaciji več nego škodujejo vsi Radiči, Spahi in Korošci, kaže pa obenem tudi vso njihovo nedozorelost in nesposobnost za vodstvo države in naroda. Morda ta sodba prizadeti gospodom v Beogradu ne bo prijala, morda bodo po zgledu večrajnjega komunista in današnjega ljubljanskega »radikala« Štefanoviča, proglasili tudi nas za »protidržavne elemente«, toda tega se ne bojimo, ker se preveč zavedamo, da govorimo iskreno in v najboljshi nameni, da govorimo tako samo zato, ker ljubimo to našo državo in iskreno želimo, da bi se čimprej uredila in utrdila in ker naš namen ni podirati, ampak — graditi!

Politične vesti.

* Čudni običaji. Včasih je bilo tako in v vsaki ustavni državi je menda tako, da minister daje svoje odredbe in ukaze potom pokrajinskih upravnih organov, kar so pri nas veliki župani. Pri nas pa sta se v zadnjem času zgodila že dva slučajja, da je minister za notranje zadeve enostavno izdal ukaze na okrajne glavarje; ne le da ni vprašal za mnenje velikih županov, ampak izdal je ukaze okrajnim glavarjem brez vednosti velikih županov. To se je zgodilo n. pr. v zadevi nemške veselice v Konjicah in v zadevi igralnice na Bledu. Ne pride v poštev vprašanje, ali so bili ukazi notranjega ministra upravičeni ali ne. To je pri tem postransko. Odločno pa se moramo zavarovati proti temu, da organi centralne vlade preko namestnikov oziroma velikih županov odnosno mimo njih posega v notranjo upravo kronovin.

* Separatisti povsod enaki. Kakor naši klerikalni separatisti psujejo naše nacionaliste, ker zastopajo jugoslovensko idejo, kakor jih psuje Radič, ker mu križajo njegove separatistične hrvatske račune, tako in enako delajo tudi velikosrbski separatisti. Njihovo glasilo »Balcan« jih psuje v svoji petkovi številki za jugovinsko bando, ter se povzpne celo do trditve, da ima »črnožolto jugoslovenstvo« za cilj iztrebiti Srbijo in srbsko ime. Zares ogromne separatistične fanatizme je treba, da se pride do tako absurdnih trditve.

* Madžarske budalosti. Beogradsko »Vreme« je priobčilo članek, v katerem izraža željo po izboljšanju odnosov med kraljevino SHS in Madžarsko. »Nep«, eden izmed organov »probujajočih se Madžarov«, odgovarja: najprej govori o težkem položaju, v katerem je kraljevina, potem pa stavi za izboljšanje odnosov z Madžarsko sledeče pogoje: 1. da Srbija takoj izpusti in reparira vse madžarske politične krivice, 2. da železnice Gjekeneš-Reka takoj prepusti Madžarski, 3. da evakuira Banat, Bačko in Baranjo in pusti tam ves železniški, poštni in brzojavni material, 4. Hrvatska, Bosna in Dalmacija se ločijo od Srbije in vračajo pod protektorat Madžarske, Slovenija in Hercegovina odločita sami o svoji bodočnosti, 5. za Črno goro zahteva »Nep« popolno neodvisnost, Srbija se naj vrne v stare meje. — Gospodje Madžari naj izvolijo priti in si vse to vzeti.

* Gospodin Radič se jezi. Stipica Radič očitno ni vseeno, da ga je narodna skupščina izročila sodišču. V zadnji številki svojega »Slobodnega doma« se zelo jezi na batinaše in radikale, razlaga celo historijo svojih poznanj z radikali in hoče svojim republikanskim mirotvorim ovčicam natveziti, da je on najbolj nedolžna ovčica na svetu, ki jo samo budalni svet preganja, ker on hoče,

da bi bili Hrvati ravnopravni. O, kako se ta lamentacija blagodejno razlikuje od njegovih bojovnih govorov o srbskih hlapcih, o balkanskih ciganih, ki jih morajo šele Hrvati osvoboditi, o bastilji v Beogradu, ki jo je treba razrušiti itd. Sicer pa, zakaj se g. Radič razburja in jezi? Če je nedolžna ovčica, bo izšel itak od sodne razprave še kot večji mučenik in njegove republikanske ovce bodo še z večjim spoštovanjem meketale njegovo ime. Če pa ima morda vseeno kaj na vesti, kar mu bo prineslo nekaj dni ali tednov perzona, pa bo končno morda vendar prišel do prepričanja, da tudi za predsednika »mirotvorne čovječanske republike« veljajo enaki zakoni, kakor za druge državljane.

* Sestanek dr. Beneša z grofom Bethlenom. Listi poročajo, da se v kratkem sestane češkoslovski minister dr. Beneš in madžarski ministrski predsednik grof Bethlen v svrhu razgovorov o ureditvi odnosov med Malo antanto in Madžarsko. Sestanek se bo baje vršil na Dunaju. Zatrjuje se, da se je radi tega madžarska seljačka stranka zopet vrnila v vladno večino, ker je ministrski predsednik s tem izpolnil eno njenih glavnih zahtev, t. j. ureditev odnosov med Madžarsko in Malo antanto.

* Reparacijsko vprašanje in Anglija. V torek sta min. preds. Baldwin in zunanji minister lord Curzon podala v angleškem parlamentu izjave glede zdajnjega in bodočega postopka angleške vlade v zadevi nemških reparacij. — Angleška vlada je takoj po sprejemu nemške ponudbe storila korake, da bi zavezniki dali Nemčiji skupen odgovor. Sestavila je odgovor, ki ga je predložila zaveznikom. Francoski odgovor na angleško noto je koncilijanten in prijateljski, ne nudi pa možnosti, da se da Nemčiji kolektiven odgovor. Anglija bo delala še nadalje na izglajenju sporov in bo v to svrhu obelodanila vse dokumente, da si svetovna javnost napravi sodbo o dozdajnih naporih Anglije za izglajenje reparacijskega spora. Posamezni poslanci so po izjavi vlade podprli vladno politiko napram Franciji, ki je edino pravilna v interesu Anglije. Samo Lloyd George je ostro napadel vladu. Ako bi on bil min. predsednik, nikdar ne bi dopustil francoske okupacije Poruhirja. Danes smo pred alternativo: ali zlom ali kapitulacija Nemčije. V prvem slučaju ostane Francija gospodarica Ruhrja, v drugem pa bodo lastniki nemških rudnikov prisiljeni sporazumeti se z lastniki francoskega železa za skupen sindikat. Posledice za Anglijo bi bile strašne.

* Politika Amerike po Hardingovi smrti. Reuterjev urad javlja iz Plymoutha: Podpredsednik Coolidge, ki po smrti Hardingovi vodi predsedstvene posle, je izjavil napram novinarjem, da bo vzdržal od Hardinga uvedeno politiko v blagor ameriškega ljudstva.

Celjske vesti.

Osebnosti iz Celja. Za potovalnega učitelja za živinorejo ad personam v 8. čin. razr. je imenovan Martin Zupanc, živinorejski inštruktor v Celju. Na lastno prošnjo je upokojen g. David Modic, oficijal okrožnega sodišča v Celju.

Nesreči. V petek 2. tm. bi bila lahko utonila v Savinji pod prvim železniškim mostom dva težka žrebca. Pri kopanju je tiral voznik vprežena v vrtince, ki tvori globoko jamo. Konja sta se že potapljala. K sreči je bilo v bližini več dobrih plavčev, ki so prerežali jermena in spravili konja ter voz zopet na suho. Bila sta baje last mestne občine. — V soboto je pa eksplodiral v postopju veletrgovca Ravnikarja bencin ter težko ranil dva delavca, ki sta zaposlena pri novi stavbi. Kakor znano je g. Ravnikaru pogorelo spomlad letošnjega leta stanovanjsko poslopje.

24-urna obustavitev dela je potekala v Celju pretečeni petek z veliko discipliniranostjo. Delo je počivalo po vseh urah razen pošte, kjer so se ustrašili u-službenci pritiska in so se ravnali po vzgledu ljubljanskih tovarišev, ki so delali. Vlaki na drž. železnici so se morali ustaviti v Gaberjih, vozili so le nereditno. Nikjer se nista kalila red in mir.

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA, kazinsko poslopje (Slonškov trg), odprta vsak dan od 9. do 13. ure.

Dnevna kronika.

— Imenovanje velikih županov. Na predzadnji seji ministrskega sveta se je v razpravi o notranjem položaju pretresalo tudi vprašanje imenovanja velikih županov v celi državi, zlasti pa na Hrvatskem in v Sloveniji. Minister notranjih zadev je predložil tozadevno listo in je pričakovati, da bodo v kratkem imenovani novi veliki župani.

— Izrazi sožalja naše vlade ob Hardingovi smrti. Pooblaščen minister Ljuba Nešić je obiskal 3. tm. poslanika Zedinjenih držav v Beogradu in mu izrekel v imenu naše vlade sožalje povodom smrti predsednika Hardinga. Podpredsedniku Zedinjenih držav so bile s strani vlade in s strani ministra za zunanje zadeve poslale sožalne brzojavke.

— »Zarija«, glasilo ljubljanskega župana dr. Periča, ki je po volitvah 18. marca zaspala, je pričela 4. tm. zopet izhajati kot tednik.

— Razstava izdelkov Učiteljske tiskarne. Ker velesojm še ni odprt, da bi tam Učiteljska tiskarna pokazala jugoslovenskemu učiteljstvu svoje izdelke, je priredila tako razstavo v I. nadstropju Učiteljske tiskarne. Paviljon je okusno prirejen in bo dostop dovoljen tudi občinstvu, ki se interesira za to. Posebno zanimive so tabele barvotiska, ki ga tiskarna izvršuje z novo nabavljenim strojem. Razstava se je otvorila v nedeljo. Vstop prost!

— Razmejitev z Rumunijo. Te dni je posetil zunanjega ministra predsednik naše delegacije v razmejitveni komisiji z Rumunijo, da sprejme nove instrukcije. Gre pred vsem za dunavski otoka Ostrvo in Ada-Kale. Ta dva otoka so namreč Rumuni zasedli, kljub temu, da glasom mirovne pogodbe pripadata nam. Mejo tvori Donava, vsled česar pripadata ta otoka naši državi. Naša delegacija je v pondeljek odpotovala v Ostrvo, kjer se sestane z rumunsko delegacijo, da končno rešita to vprašanje iz določita definitivno mejo.

— Smrt na posledicah stekline. Na Selah pri Slovenjgradu je umrla v pondeljek, 30. jul., 19-letna Marija Hovnik na posledicah stekline. Pred 40-imi dnevi jo je ugriznil domači pes v zgornjo čeljust. Rano so zašli, hodila je okrog, delala, v petek jo je bolezen huje napadla. Po treh mukepolnih dneh je izdihnila. Več oseb, ki so prišle z njo v dotiko, mora v Pasteurjev zavod v Zagreb, med njimi tudi župnik-pisatelj g. Meško, ki je rajno previdel s svetotajstvi.

— Glavna skupščina »Jadranske Straže« in mornariški dnevi v Splitu. Od 12. do 15. avgusta se vršijo v Splitu mornariški dnevi z naslednjim vsporedom. 12. avgusta ob 7. uri začetek svečanosti s topovskimi strelami in budnico Narodne godbe. Ob 11. uri plavalna tekma. Popoldne ogledovanje mesta, muzeja in umetniške razstave. Ob 21. uri predavanje o pomenu in ciljih »Jadranske Straže« in koncert. Dne 13. avgusta ob 9. uri glavni občni zbor delegatov »Jadranske Straže«, ob 16. uri izlet v Trogir in Solin s parobrodrom ob Kaštelanski rivijeri. Ob 21. uri svečan koncert na ohali. 14. avgusta: Ob 9. uri nadaljevanje občnega zbora, ob 16. uri izlet v Omiš in Gubavico s parnikom in avtomobili. Ob 21. uri svečani banket, ki ga priredi gostom splitska občina. 15. avgusta ob 7. uri sprehod na Marjan, ob 9. uri blagoslov morja in žrtev, ki so našle smrt v morju za dobo svetovne vojne od Soluna, Krfa do Trsta. Ob 18. uri pričetek nacionalnih vevlaških tekem s štartom izven luke ob sviranju godbe. Ob 21. ure komers na obali z akademijo Sokola, vojske, mornarice in drugih splitskih narodnih društev s sijajno razsvetljavo cele splitske luke. Želeti je, da se udeležijo teh svečanosti in občnega zbora »Jadranske Straže« razun delegatov tudi drugi Sloveni. Priglasje sprejema glavni odbor »Jadranske Straže« v Ljubljani. Odhod iz Bakra 11. tm. okrog 17. ure.

— Feti in železničarji. Železničarji v Bosni so izrekli željo, da bi smeli še nadalje nositi fese. Prometni minister je ponovno odredil, da vztraja pri svoji prvi naredbi in da mora izstopiti iz službe vsakdo, ki ne bo nosil nove železničarske uniforme.

— V zagrebški špijonski aferi je izpuščen sedaj tudi Avdagić in edino Andrićeva bo izročena sodišču.

— Milijoni v dimu in pepelu. Glasilo statistike uprave državnih monopolov o potrošnji tobaka in tobačnih izdelkov v letu 1922 so kadileci v tem letu spustili v zrak 9.041.756 kg tobaka in tobačnih izdelkov, kar znači vrednost 925.179.285 D. Največ se porabi v Srbiji (za 291.385.238 din), potem v Hrvatski in Slavoniji (222.945.152 D), v Bosni in Hercegovini (150.451.890 D), v Sloveniji (123.103.977 D), v Vojvodini (92.372.911 D), v Dalmaciji (30 mil. din.), v Črni gori (10 mil. din.).

— Kakor rabelj Frankopan... V Kalinovu sta nekaj let srečno živela zakonca Puhalo. Zadnji čas pa se je moral začeti udajati pijači. Ženo sta radi tega prišla večkrat hudo navskriž. Tudi pred par dnevi je prišel mož kljub ženinim opominom pijan domov, ter se zavalil v posteljo. To je ženo tako ujezilo, da je vzela sekiro ter ga z besedami: »Kakor rabelj Frankopan...« udarila s sekiro po vratu, da mu je globoko zasekala v vrat. V brezupnem stanju so odpeljali moža v bolnico, hudo ženo pa v zapor.

— Ljudsko štetje na Sušaku, ki je bilo te dni izvršeno, izkazuje nekaj nad 20.000 prebivalcev.

— Konec železničarske stavke na Madžarskem. Glasom brzojavnih poročil je bila stavka madžarskih strojevodij v soboto zvečer končana. Tekom večerajšnjih nedelje je bil promet skoraj na vseh pre-gah popolnoma vzpostavljen.

— Velik požar v Lvovu. Pred dnevi je v Lvovu požar uničil 35 hiš, vsled česar je 500 ljudi brez strehe.

— Mednarodni profsorski kongres v Pragi bo od 27. do 30. avgusta tl.

— Napad pijavk v vlaku. Neki angleški list prinaša iz Budimpešte vest o ne-navadnem prizoru, ki se je odigral v spalnem vagonu Orient-ekspresa. Sredi noči so potniki začeli klicanje na pomoč neke dame. Ko so prišli v njen oddelček, so jo našli napol nezavestno, v vrat pa ji je zagrizlo pet pijavk. Pri finančni preiskavi so našli, da je cel vagon poln pijavk. Izlezele so iz lesene škrinje, v kateri jih je vozil neki potnik iz Budimpešte. Lov za pijavkami je trajal celo noč, ker so se vsi potniki bali neprosto-voljnega puščanja krvi.

— Ne pelji nas v skušnjavo! Minol pondeljek so zopet, kakor vsak pondeljek pred »brončnimi vrati« v Vatikanu, kate-kale žene na sprejem pri papežu. Iznenadilo jih je, ko so bile naenkrat pozvane v pisarno monsignora Marneggija. Ta jih je razdelil v dve skupini: v eni so bile one, ki so bile dekoltirane in so imele kratke rokave, v drugi pa one, ki so bile slučajno popolnoma oblečene. Prve niso smele pred papeža. Seveda so zagrmelo hudo protestno burjo, pa ni nič pomagalo. Zdi se, da hoče pričeti Vatikan ostro borbo proti ženskim čarom.

— Nov višinski rekord v avijaciji. Kakor poročajo iz Pariza, je nek francoski letalec dosegel nov višinski rekord, in sicer višino 10.900 metrov. Lani-sko leto je dosegel rekord v brzini.

JDS.

Zborovanje demokratske stranke v Nišu. Minuli petek se je vršilo v Nišu veliko zborovanje demokratske stranke, na katerem je poročal predsednik stranke g. Ljuba Davidović o stališču demokratskega kluba v narodni skupščini ter o njegovi borbi proti radikalni vladi, ki hoče vsiliti najresnejšionarnejše in za narod škodljive zakone. Zborovalci so viharno pritrjevali govornikovim izjavam ter zahtevali od srankinoga vodstva, da vztraja na tej poti do skrajnosti. Vodstvu stranke in njegovemu predsedniku Ljubi Davidoviću je narod optovano izrazil popolno zaupanje.

Sokolstvo.

o Sokolska zahvala. Lastnik hotela »Centrale« in »Narodne kavarne« v Splitu, gospod M. Matič, je izkazal Sokolom, posebno onim župe »Maribor«, veliko posebnost, ter jim nudi tako izborna postrežbo, da se čuti podpisani v imenu udeležencev Mariborske župe primoranim, da mu izreče tem potom javno zahvalo in priporočila Sokolom, posetnikom Splita, njegovi izborni podjetji. — Dr. Milan Goršek, odvetnik pri Sv. Lenartu.

Mariborske vesti.

Maribor 6. avgusta 1923.

Prihod jugoslovenskih novinarjev v Maribor.

Jutri v torek dospejo v Maribor z Ljubljanskim vlakom ob 16.18 udeleženci kongresa Jugoslovenskega novinarskega združenja. Mariborski novinarski klub jim priredi na glavnem koledvoru svečan sprejem, nakar se podajo došli gostje na nakazana jim stanovanja, ob 20. uri zvečer pa se vrši v veliki dvorani Narodnega doma na čast gostom banket.

V sredo se vrši ogled mesta, razstavišča industrijsko-obrtne vzorčne izložbe ter raznih industrijskih podjetij.

POZIV NARODNEMU OBČINSTVU!

Pozivljamo narodno občinstvo, da se udeleži sprejema jugoslovenskih, češkoslovaških in poljskih novinarjev v Mariboru na glavnem koledvoru v torek, dne 7. avgusta ob 16.18 uri.

MARIBORSKI NOV. KLUB.

Prebivalstvu mesta Maribor!

Mestni magistrat mariborski poziva vse prebivalstvo in zlasti hišne posestnike, da o priliki prihoda zastopnikov jugoslovenskega, češkoslovaškega in poljskega tiska okrase svoje hiše z narodnimi zastavami, ter grede redkim gostom vsestransko na roko.

—□—

Velikodušen kraljevi dar vdovi nadstražarja Filipčiča.

V sobotni avdijenci pri kralju na Bledu je poročal g. Džamonja Nj. Vel. kralju o tragičnem slučaju nadstražarja Filipčiča ter o budi, v kateri se nahaja pokojnikova vdova z deco. Kralj je bil globoko ginjen ter je takoj odredil, da se iz njegove privatne blagajne nakazuje vdovi Filipčiča 5.000 dinarjev. Prepričani smo, da bo velikodušni dar našega blagodušnega vladarja v veliki meri ublažil bedo pokojnikove družine. Bodi blagosrčnost našega vladarja vzgled vsem državljanom!

—□—

Prošnje za starinske in umetniške predmete.

Zadnji mesec je priredilo mesto Varaždin jako lepo in izredno bogato razstavo starinskih in narodopisnih predmetov, ki jih je dalo za razstavo privedeljem na razpolago varaždinsko meščanstvo. Jasno se je pokazalo, koliko kulturno-historično in narodopisno prevažnih spomenikov posedujejo zasebniki, a so ti predmeti za javnost in splošnost izgubljeni. Prepričani smo, da imajo ravnotako tudi Mariborčani in mariborski okoličani v svoji posesti mnogo, mnogo takih predmetov in se zato obračamo na nje s prošnjo, da jih posodijo Muzejskemu društvu. V vsakem slučaju si lahko zavarujejo lastninsko pravico in dobe svoje predmete kadarkoli na zahtevo nazaj. Kdor pa bi ne mogel svojih dragocenosti trajno pogrešati, ta jih naj da na razpolago vsaj za dobo industrijsko-obrtne izložbe t.j. od 15. do 26. avgusta t.l., ko bode tisoč in tisoč tujcev prišlo v Maribor. V zadnjem slučaju bomo razstavili te predmete v posebnih sobi z izrecno označbo, da so posojeni le za dobo razstave in čegava last so. — Po predmete bi prišel muzejski sluga, prošimo le, da jih prijavite po dopisnici na naše društvo; osebno pa jih prevzamemo v nedeljo med 10. in 12. uro v muzeju. — Podpisano društvo pričakuje, da ni izdalo tega oklica zastonj; kar je možno v Varaždinu, mora uspeti tudi pri nas.

Za Muzejsko društvo v Mariboru:

Dr. Kovačič Fr., društveni predsednik.

Dr. P. Strmšek, zastopnik Muzejskega društva v razstavnem odboru.

—□—

m »Volksstimme« in trgovci. Zadnja »Volksstimme« smeši trgovce, ker so iz simpatije za delavstvo in uradništvo na dan protestne stavke popoldne zaprli trgovine. Smešen je s strani lista, ki pravi, da zastopa interese proletarijata, je — milo rečeno — netaktno. Ko je prišla na dan stavke deputacija k gremiju in naprosila, naj trgovci v znak solidarnosti zapro trgovine, je predsednik takoj sklical sejo, v kateri je bil soglasno storjen sklep za popoldansko zaprtje trgovin, kar se je tudi točno izvršilo. Naši gospodarski krogi so že opetovano v resolucijah, spomenicah in na shodih naprotili vladi povdajali važnost zboljšanja gmetnega položaja zlasti železničarjev in državnih nameščenecv, ker dobro vedo, da je na eni strani dobro plačan železničar predpogoj za odstranitev prometne krize, ki ubija celo našo agrarno, industrijsko in obrtno produkcijo ter trgovino, in da je na drugi strani dobro plačano državno nameščenstvo predpogoj hitrega in točnega funkcioniranja vseh panog naše javne uprave. To so pa tudi predpogoji za napredek trgovine. — pa ljudje na svetu, ki v vsaki še tako dobro mišljeni gesti vidijo le umazan motiv, ker so pač sami umazani. In takšni ljudje se sede očividno v uredništvu »Volksstimme«.

m Naše tržno nadzorstvo. Prejeli smo: Že pred meseci je bil v občinskem svetu storjen sklep, da se takoj pošlje kaka primerna oseba v izveščanje za tržno nadzorstvo v kako večje mesto. V zadnji seji je obč. odbornik Weixl ponovno postavil tak predlog. Danes izvaja tržno nadzorstvo baje — kar se nam zdi skoro neverjetno — neki bivši mežnar, ki obenem na nedopusten način šikanira. Opazovan je bil n. pr. sledeči slučaj: Pred nekaj dnevi je prinesla kmetica na tržnišču v njih prodajala po 20 K liter. Ta famozni nadzornik pa je šel k njej in jo vprašal, če je nora, da prodaja po 20 kron. Naj pogleda na tablo, kjer je bila zapisana seveda mnogo višja cena. No in ženska ne budi lena je takoj dvignila ceno za 20 K. Tako torej skrbi pri nas tržno nadzorstvo za blagor mestnega prebivalstva? Sicer pa se vedno zopet moramo vprašati: Kdo določa za naš trg cene? Drugod (n. pr. v Zagrebu!) imajo aprovizacijske odbore, ki to delajo, pri nas pa je — zdi se — ta posel izročen enostavno bivšemu mežnarju. Lepe razmere!

m Tožbe proti »Straži«. »Slov. Gospodariju« in »Volksstimme«. Bivši poslanik v Pragi g. dr. Bogumil Vošnjak je vložil tožbe proti »Straži«, »Slov. Gosp.« in »Volksstimme« radi žaljenja časti potom tiska. Proti »Straži« ste 2 tožbi, proti ostalima listoma po ena.

m Protituberkulozna liga. Po precejšnjem odmoru se je v sredo dne 1. avgusta vršila zopet seja odbora PTL. Predsednik, okr. glavar dr. Lajšič, je podal poslovno poročilo iz za zadnje seje in omenil, da se je v smislu svojčas sprejetih sklepov nabavilo in tudi že plačalo višinsko solnce in Sollux svetilka. Kljub temu in vsem tekočim izdatkom je trenutno stanje blagajne povoljno, ker izkazuje 50.000 dinarjev gotovine, s katerim zneskom bodo ligi omogočene nadaljne nabave za uspešno delovanje ambulatorija potrebnih instrumentov in aparatov. — Z ozirom na to, da prihaja v ambulatorij veliko število pacientov iz krajev izven mariborskega okraja, se na predlog doc. dr. Matka sklene, da se vsi večji kraji, ki po svoji legi ne gravitirajo proti jugu povabijo, da naklonijo ligi primerne podpore za vzdrževanje ambulatorija. — Zdravstveni odsek v Ljubljani je razen stalne mesečne podpore nakazal ligi še 1000 Din. za nakup 15 zračnih ležišč za tuberkulozne bolnike. Ležišča se postavijo na prostoru tukajšnje javne bolnice. — Na predlog doc. dr. Matka se okrajnemu zdravniku dr. Jurčku, ki se že izza minule zime z izredno požrtvovalnostjo udejstvuje v ambulatoriju, prizna posebna enkratna nagrada. Raznim šolskim vodstvom, zlasti ravnateljstvom srednjih šol se pošljejo bloki za nabiranje novih članov PTL. Vprašanje članarine je zelo nepovoljno. Liga izkazuje iz teh prejemkov le majhne dohodke, vsled česar se sklene po možnosti poživiti zadevno akcijo. — Ker je dosežena sestra gđ. Fornezzijska odpovedala službo v ambulatoriju, se sprejme na njeno mesto doslej pri mestnem fizikatu nameščena sestra ga. Kranjec. Zanima

nje je zbudilo poročilo zdravnika dr. Marcusa iz Slov. Bistrice, ki je iz lastnega nagiba ustanovil ferijalna zračna in solnčna kopališča za šolsko mladino, dovezlo za tuberkulozo. Za izvedbo svojega načrta je preskrbel primeren prostor in potrebna denarna sredstva, kakor tudi okrepila svojim oskrbovancem. Prijavljenih je bilo za to oskrbo večje število dečkov in deklic. — Glede zdravniške preiskave šolske mladine se sklene po soglasnem mnenju navzočih zdravnikov gg. doc. dr. Matka, dr. Karla Ipavica in dr. Leonharda, da se uspeh preiskave sporoči starišem, katerim bo s tem omogočeno, posvečati svojim bolnim otrokom posebno pozornost ter jih s svojim nadziranjem obvarovati pred tuberkulozo. — Z obžalovanjem se ugotovi, da ostane vsaka prošnja lige, naslovljena na banke, popolnoma brezuspešna. — Mestni fizik dr. Leonhard izjavlja, da je mestni fizikat pripravljen, izvesti brezplačno desinfekcijo stanovanj za tuberkulozo umrlih. Ker pa so stroški za desinfekcijsko sredstvo veliki, se naprosi zdravstveni odsek v Ljubljani, da pošlje ligi v razkuževalne svrhe primerno količino formalina in alkohola. — Po predlogu doc. dr. Matka se dovoli kredit za nabavo pneumothorax aparata in aparata za zdravljenje s parcijalnimi avto-geni, ki služita za zdravljenje prvih početkov tuberkuloze. Finančnemu tajniku g. dr. F. Pavliču, ki je ob priliki svojih uradnih potovanj nabral za ligo čez 7000 Din. in učitelju Čučniku za uspešno nabiranje članov PTL, kakor tudi lekarnarju Savostu, ki s svojim strokovnim znanjem podpira ligo pri vseh nabavah, se izreče zahvala in priznanje.

m Prošnja. Koroški rojak Aleksander Županc, trgovski pomočnik, je že delj časa brez zaslužka in je v obupnem položaju. Prosi, naj bi se mu naklonila kakšna služba, bodisi tudi služba sluga, vratarja, skladiščnika ali podobno. Ponudbe naj se blagovoljivo poslati na našo upravo pod »Trgovski pomočnik«.

m Kavarna v mestnem parku. Dnevno koncert od 17. do 19. ure in od pol 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

Proslava 20-letnice Murskega Sokola v Ljutomeru.

Ljutomer, 6. avg. V soboto in včeraj je slavil naš vrti Murski Sokol 20-letnico svojega obstanka in plodonosnega delovanja. Že v soboto popoldne je prišlo Sokolstvo v velikem številu od vseh strani. V soboto zvečer se je vršila v lepo okrašenem Seršenovem logu akademija. S posebnimi točkami so nastopili Mariborčani ter vrsta mednarodnih tekmovalcev iz Ljubljane. Zelo je ugajala devoterica članov iz Maribora ter vzorna orodna telovadba izbrane ljubljanske vrste.

V nedeljo dopoldne ob 9. uri se je vršilo slavnostno zborovanje v gledališki dvorani. Nato je bila slavnostna povorka po trgu. Udeležilo se je 140 članov in 100 članice v kroju, domači moški in ženski naraščaj ter ogromna množica ljudstva z Murskega polja, iz Prekmurja in Slov. goric, iz ptujskega okrožja, iz Varaždina, Maribora itd. Sokolstvo je bilo od množice pozdravljano z nepopisnim navdušenjem. Skoro vse hiše so bile okrašene z zastavami in venci.

Povorka se je ustavila na Glavnem trgu pred okrajnim glavarstvom. Vse navzoče je pozdravil v imenu domačega društva starosta brat Joško Rajh, dalje župni podstarosta brat dr. Stankovič v imenu župe, župan ljutomerski imenom občine. Soproga staroste Rajha je vsem peterim sokolskim zastavam pripela lepe spominske trake.

Ob 3. uri popoldne se je pričela javna telovadba. Nastopili so vsi oddelki domačega društva. 96 telovadcev je dobro izvajalo župne proste vaje, 72 telovadkinj vzorno istotako župne proste vaje, 108 članov in članice župne dvojice zelo dobro. Burjo odobravanja so želi ljubljanci, med njimi zlasti umetnik na drogu brat Štukelj iz Novega mesta. Javno telovadbo je zaključila jubilejna točka domačega društva, pri kateri so nastopili vsi oddelki razun dece. Javna telovadba je trajala od 15. do pol 18. ure.

Igrala je krasno deloma ruska godba, ter lepo domača trška godba pod vodstvom g. Zacherla.

Po telovadbi se je razvila animirana veselica.

Murski Sokol je lahko ponosen na proslavo svoje 20-letnice.

Sport.

Nedeljske nogometne tekme.

Maribor, 6. avgusta. ISSK »Maribor« : SK »Drava« Varaždin 6:2 (3:1). Včeraj popoldan se je na igrišču »Maribora« odigrala prijateljska tekma med ISSK »Maribor« in SK »Dravo« iz Varaždina. V početku igre je izgledalo, da bo »Drava« boljša, kmalu pa je dobil Maribor premoč ter pokazal svojo resno sestavo. Obrana je bila na obeh straneh dobra, tekma pa je završila z rezultatom 6:2 (3:1) za Maribor. Sodnik g. Frankl je sodil precej objektivno. Ob slovesu Varaždincev je prišlo do malega incidenta, ker se je kapetan varaždinskega moštva poslovil precej surovo, očitno užaljen radi poraza. Varaždinci so pa pokazali pri tem tudi precej jasno svoje radičevsko razpoloženje.

: Predtekme: Rezerva »Maribor« : rez. komb. »Rapid-Svoboda«: 11:0 v prid »Maribora«.

Zagreb, 5. avgusta. Konkordia: Hašk 0:0; Gradjanski: Sparta 2:0; Viktorija: Typographia 2:2.

Gospodarstvo.

BORZA.

Curih, 6. avgusta. (Izv.) Sklepní tečaj. Pariz 32.27, London 25.41, Berlin 0.005, Praga 16.35, Beograd 5.95, Milan 24.17, Newyork 556, Dunaj 0.007825, žig. K 0.0079.

Zagreb, 6. avgusta. Pariz 5.42—5.50, Švica 16.825—16.875, London 4.29—4.30, Berlin 0.65—0.75, Dunaj 0.13125—0.13225, Praga 2.75—2.76, Milan 4.07—4.08, Newyork 93.25—93.75, Budimpešta 0.50—0.55.

—□—

g Produktne borze 4. avg. Novi Sad: pšenica bačka 365, ječmen bački 300, oves bački 300, koruza bačka 285, moka »0« 595, »2« 540, »6« 450. Tendence medla. g Tedenaki sejem v Zagrebu 4. avg. Sejem slab. Dogon mal, domače živine samo nekaj krav po 12 in pol din. Bosanske živine precej, plačala se je po 11 do 13 din. za 1 kg žive teže. Bilo je tudi 20 voz sena po 75—112 in pol, dalje 20 voz drv po 400—500 Din.

g Uporaba kolekov nove emisije po 1. februarju 1923. Uprava državnih monopolov je opazila, da nekatera oblastva itd. postopajo tudi s koleki nove emisije na način, kakor je predpisan za postopanje s koleki stare emisije, katere so stranke predale oblastvom pred 1. februarjem, kateri pa se uporabljajo še le po tem dnevu. (Glej okrožnico 11684 z dne 17. aprila in 13590 z dne 5. maja.) Radi tega je uprava državnih monopolov z razpisom M. P. 17350 z dne 9. julija 1923 potom ministrstva za notranje zadeve (razpis SI. 5263 z dne 2. julija) izdalo sledečo obvezno razjašnjenje: »Koleke nove emisije, katere stranka priloži vložku za rešenje ali uverjenje, je prilepiti in uničiti na rešenjih in uverenjih samih, kar edino to odgovarja splošnim predpisom taksnege zakona in pravilnika. Uničenje in prilepljenje na prošnjah ali vlogah, katerim so bili priloženi ni dopustno.« Razume se samo ob sebi, da se morajo koleki za prošnjo (vložek) prilepiti in uničiti na prošnji sami (vložku). (Glej tudi zadnji odstavek tukajšnje okrožnice 11684 z dne 17. aprila 1923.) V vseh drugih slučajih etc. O tem naj glavarstvo primereno pouče tudi podrejene občine ter nadzorujejo izvrševanje tega predpisa.

g Prevoz drv in premoga za kurjavo. Trgovska in obrtniška zbornica ponovno opozarja vse trgovce, obrtnike in industrije, da naj skušajo po možnosti, da se preskrbijo z zadostnim kurivom na drvi in premogu za zimsko dobo še pred prvimi septembrom, ker se bo po 1. septembru po naredbi ministrstva saobračaja računala tovarnina za prevoz premoga in drv po naslednjem višjem tarifnem razredu kot pa v dobi od 1. aprila do 1. septembra.

g Kakšna pravila veljajo za korespondenčno. ki je napisana s pisanim strojem. Nekateri trgovci in industrijska podjetja, posebno pa še bančni zavodi razpošiljajo po pošti plačilne in drugačne pozive, s strojem pisane, pisane, službene

papire in podobno kakor tiskovine, dasi take pošiljke ne ustrezajo določilom člena 19. I. dela poštne pravilnika. Ker bi morale biti vse te pošiljke plačane kakor pisma ali dopisnice, je poštna uprava potemtakem za znatno vsoto oškodovana. Če pride taka pošiljka, ki bi ne smela iti naprej kakor tiskovina, v roke poštному uradniku, se napravi k njej ugotovilni zapisnik, na kar mora pošiljatelj plačati porto pa vrhotelega še globo. Ker se na pošiljki nalepljene znamke ne vzamejo v račun, znaša znesek porta dvojno celo poštino, globa pa je enaka desetkratnemu znesku pravilne plačane poštne. V pojasnilo naslednji primer: Pošiljka je oddana kot tiskovina. Težka je 45 gr ter z 20 parami kot tiskovina pravilno frankirana. Ker je pa v pošiljki pismono poročilo, ni pošiljka več tiskovina, temveč pismo ter bi moralo biti potemtakem frankirano z 2 Din. Premalo plačane poštne je torej 1 D 80 p. Ako bi ne bila ta pošiljka označena kot tiskovina, bi plačal naslovnik dvojno manjšajočo pristojbino, namreč 3 D 60 p brez vsake globo. Ker pa je hotel pošiljatelj z označbo »tiskovina« na pošiljki poštno dohodarstvo oškodovati, se na pošiljko nalepljene znamke ne vzamejo v račun, zato plača pošiljatelj dvakratno pristojbino za navadno nefrankirano pismo, t. j. 4 D. Poleg tega plača še globo in sicer desetkratni znesek tiste pristojbine, ki je ni plačal (2 Din) torej 10 x 2 Din = 20 Din. Pripomniti je, da vse te pristojbine plača zmeraj pošiljatelj, ne pa naslovnik.

Objave.

§ I. Mariborski bioskop. Od danes do srede se predvaja II. del velikanskega filma »Goliat Armstrong«.

§ Mestni kino. »Beli clown«, tragedija v cirkusu »Imperial« v 4 činih, v glavni vlogi Soava Gallone, se predvaja v ponedeljek, torek in sredo.

§ Prostovoljno gasilno društvo v Slovenjgradcu priredi dne 12. tm. popoldne ob priliki okrožne gasilne vaje na senčnem vrtu g. Loberja veliko javno veselico z obsežnim zabavnim sporedom. Sodeluje rudniška godba iz Velenja. Za dobro jed in pijačo bo preskrbljeno v.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(37)

Sedaj pa je bilo treba vedeti, ali je bolna gospa res Ivana.

Crebillon je bil mnenja, (po tem, kar mu je omenil policijski poveljnik), da pač ni bilo vzroka nadlegovati Ivano, ako je sledila svoji ljubezni ter se združila z vitezo d' Assas. — On ni niti dvomil, da bi to, kar mu je poveljnik zaupal, ne bilo res.

Ko se je sedaj prepričal in oprostil očitka, da bi bil sokriv na Ivaninem ropu za kralja, se je hotel odločiti, da se zopet vrne v Pariz, ker njegove prisotnosti ni bilo več treba v Versaillesu. — Bil bi se tudi že vrnil, ako ne bi bil Poisson tako vsiljivo povedal svojih čudnih — doživljaj — sanj.

Sestanek in razgovor onih treh oseb v Poissonovih sanjah so potrdile v Crebillonu vero v besedo policijskega poveljnika.

Ali še dve strani dogodka sta se mu kazali: seveda mogoče je bilo, da je bila zveza med tem, kar mu je povedal Noe, in med bolno žensko v oni hiši le slučajna, ali ravno tako mogoče je bilo, da je vse od začetka do konca res. — V tem slučaju je bila tedaj ona bolnica res gospa d' Etioles, ali to še ni bilo dokazano.

Iz vsega pa je bila resnično jasna za Crebillona le ena sama stvar, — da je namreč gospa d' Etioles v resni nevarnosti, da je imela mogočne sovražnike, kateri so jo na vsak način hoteli upropasti, če ne že ravno umoriti.

Njegova dolžnost mu je stopila jasno pred oči. — Treba je bilo dobiti Ivano na vsak način in jo iztrgati iz rok njenih zasledovalcev. In ker je Berryer, ki je v

raznih paviljonih. Bratska društva se naprošajo, da to vpoštevajo ter z društvu naklonjenim občinstvom posetijo prireditve.

§ Strnišče pri Ptaju. Novoustanovljeno prostov. gasilno društvo priredi v nedeljo 12. avgusta veliko ustanovno veselico, ki se prične ob 14. uri s sprejemanjem zunanjih gostov. Spored veselice je zelo bogat, posebno pa opozarjamo na srečolov, licitacijo itd. Ker je čisti dobiček veselice namenjen za nabavo gasilske obleke in orodja, vabimo vse prijatelje gasilstva, da se udeležijo veselice v čim večjem številu. Železniška zveza na vse strani zelo ugodna.

ŠAH.

Mednarodni šahovski mojster g. Boris Kostić je posetil na svoji turneji po Sloveniji tudi Celje ter priredil pod okriljem celjskega šahovskega kluba v soboto, dne 4. tm. v mali dvorani hotela »Union« simultansko igro, katere se je udeležilo 37 šahistov, skoraj samih članov celjskega šahovskega kluba. Igra je trajala od pol 21. do 3. ure, torej skoraj šest ur nepretrgoma. Mojster Kostić je napadal in odbijal s čudovito lahkoto ter obvladoval situacijo z nenavadnim spominom. A tudi igralci so se držali dobro. Prvi je kapituliral proti polnoči, ob eni je igralo še 15, ob dveh pet igralcev. Kot zadnji je imel prof. Lud. Vagaja lep uspeh, da je matiral svetovnega mojstra. Vrh tega so dosegli remis ga. dr. Brunčkova ter gg. Vpok. policijski ravnatelj Logar, dijak Kazimir Modic in Florjančič. Igra je privabila tudi lepo število občinstva.

Novosadski šahovski turnir. Prvo kolo 3. avg. dalo je sledeči rezultat. Zmagali so: Stupan (Maribor) nad Singerjem (Zagreb), Rožič (Zagreb) nad Niefozom (Novi Sad), Marković nad Gribušinom, Celjak (Zagreb) nad Tamindžićem, Furlani (Ljubljana) nad Magyarodičem, Tener (Mohol) nad Peyerjem (Zagreb), Tener nad Todorovičem (Beograd), Cirić nad Ognjanovićem. Kramer-Poljanec (Sp. Šiška) neodločeno. Igra 18 najmočnejših igralcev Jugoslavije; oni, ki dobi prvo darilo, postane mojster Jugoslavije. O kongresu Saveza bomo poročali.

več točkah povedal pravo resnico, za-trjeval, da more dati razjasnilo cele u-ganke vitez d' Assas, je trebalo na vsak način dobiti tega viteza in izvedeti od njega, kako in kaj.

To so bile misli, ki so navdajale Crebillona, ko se je vračal proti bivališču, kjer ga je Poisson čakal.

In pesnik, ki se je bil zjutraj že čisto odločil, vrniti se v Pariz, je premenil svoj namen, ker je hotel ostati toliko časa v Versaillesu, da izve in dobi Ivano in viteza d' Assas, — oziroma dokler se ne prepriča, da Ivani ne preti nobena nevarnost več, — in dokler ne iztakne, kdo je ona visoka dama, ki leži bolna v skrivnostni hiši v uličici des Reservoirs.

X.

De Bernis na delu.

Pustimo za nekaj časa razne osebe tega dejanja, da se gibljejo, kakor jih dogodki premikajo. — Pustimo jih, da se pustijo mamiti in mikati od svojih strasti, od svojega koristolovstva in dobička-željnosti, mi se pa vrnimo s čitateljem k osebi, katere ne moremo še dalje prezirati, — menimo namreč gospoda Tournehem.

Armand de Tournehem je običajno vsako jutro obiskal svojo hčerko v palači d' Etioles, ki je bila v bližini njegove lastne.

Ob času, ko so uplenili Ivano, je bil Henrik d' Etioles na potovanju in tako tudi gospod de Tournehem ni vedel ničesar o tem, kar se je pripetilo hčerki.

Matrona je, da pridobi časa in da sama sebe obvaruje, rekla gospodu de Tournehem, da je d' Etioles želel svojo soprogo pri sebi na potovanja in da je tudi Ivana odpotovala.

Ivana in Henrik sta bila v medenih prvih poročnih tednih in pred gospodom de Tournehem sta se obadva skazala čustveno in strastno zaljubljenata; oče in tast ni imel vzroka, da dvomi o resničnosti potovanja, — celo razveselila ga je, češ, hčerka je srečna. Odpustil ji je

Novosadska izložba

za našo državo od 11. do 26. avgusta 1923 inozemske industrije in domači industrijski izdelki. Poljedelka veleproizvodnja in predstavljanje poljedelskih strojev v pogonu.

Na podlagi legitimacije izlozbe 50% popusta na vseh železnica.

Posetite izložbo! Posetite izložbo!

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

Izdelava novih čevljev

vsakovrstna popravila najhitreje in najceneje pri

CIRILU LOVEC

Glavni trg 4. 1555

Nogavice

kupite najcenejše pri trdkri

Anica Traun, Maribor

Grajski trg 1. 1179

Mala oznanila.

Absolvent trgovske šole išče primerne službe. Poizve se v upravi. 1609

Slov. plan. društvo v Mariboru išče za Mariborsko koto na Pohorju oskrbnika. Prednost imajo zakonci in taki, ki so že bili v slišenih podjetjih. Pismene prijave do 20. avgusta 1923 na naslov: Odbor SPD v Mariboru, trdnja Pinter & Lenard. 1614 3-1

V učenje mlinarske obrti se sprejme močnejši fant pri Karlu Goldšmug umetni in valjčni mlin v Framu. 1612

Zamenjam solnčnato in prostorno stanovanje za manjše. Naslov pove uprava. 1611

Sprejme se takoj več gospodov na hrano. Naslov v upravi »Tabora«. 1610

Proda se lepo posetje, 42 orali, v bližnji okolici Maribora. Ponudbe pod »J. P. T.« na upravo »Tabora«. 1596 3-1

Izgubila se je dne 3. t. n. na cesti iz Selnice proti Kaničnici suknja sive barve z zlato veržico. Najditeљу dam lepo nagrado. Suknja naj se izgovi oddati v upravi »Tabora«. 1615 2-1

Vi dobite poštni paket franco povsod: 1 kg testenin, 0.50 kg paradižnikov, 0.10 kg ribanega parmesana, 0.50 kg Vital-kakoa, 0.50 kg kafe, Korf, 1 kg fine čokolade, 0.1 kg indijsk. sagua, vse skop samo za Din. 208.—, Hmelj i drug, Maribor. 1603 2-1

Išče se prazna mesečna soba za mirnega gospoda. Ponudbe pod št. 2013 na upravo »Tabora«. 1603 2-1

Pogreša se od aprila gumba za manšete iz platina (srebro) s malimi briljanti. Najditeљу dobi dobro nagrado. Naslov v upravnistvu »Tabora«. 1598 2-2

Novo!

Dežni plašči

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorec, pravkar došli. Vrsta lika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palic, hrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajce, hlače, pyjame, opreme za nove, otroško perilo, kombinacije itd. Izdeluje se po najnižjih dnevnih cenah

Ljudmila Lackner MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

rad, da ga ni obvestila, — no, pa ljubezen je samasvoja in egoistična. —

Ali — proti vsakemu pričakovanju je odsotnost trajala dolgo, — predolgo.

In zraven tega je Ivana tudi še celo molčala, — nobenih novic, vesti ni poslala svojemu očetu.

In končno se je vrnil d' Etioles sam.

Eloiza je postala nemirna in razburjena, pa ni vedela, kam bi se obrnila. — Vznemirjenost in skrb očetova je z vsakim dnem rastla. — Eloiza in Henrik sta se morala končno odločiti, ter mu povedati vsaj del resnice.

Ob tej zakasneli izpovedi o preminjenju Ivane, sta očetova žalost in jeza izbruhnili s posebno silo, ki se je kazala v očitkih, s katerimi je obsipal zeta in gospo Poisson.

Ali vredna tovariša sta se znala dobro izgovarjati, češ, da ju je le ljubezen do njega zadrževala, da mu nista takoj povedala, ker sta predobro vedela, kako bi ga potrla vest, z druge strani je pa bil d' Etioles gotov, da prej ali slej najde uplenjeno soprogo, — še preje nego bi oče sploh zvedel za nesrečo.

Kaj storiti na tak zvit odgovor? — Ničesar, tembolj ker se je zdelo, da sta Eloiza in Henrik popolnoma odkritosrčna.

Nesrečni oče se je moral udati v nesprejemljivo dejstvo in s tužnim obupom v srcu poskušati, da-li se mu morda posreči, da zopet dobi hčerko.

Ali ker ni pred njim še nikdo vzel v misel kralja, in se mu je celo nekako nasvetovalo, naj išče v Parizu samem, niso imela njegova poizvedovanja nikakega uspeha.

Ivana je bila izginila.

Ta nesreča je potrla ljubečega očeta do skrajnosti, — njegov obup je že mejil na blaznost, — v malo dneh se je postal za deset in več let.

Kot živo telo brez duše je taval po sobanah, premišljujoč, kaj bi še morda poskusil, da bi dobil nazaj ljubljeno hčerko, napenjal misli in srce, na koga

bi se obrnil, ki bi mu vedel pomagati v njegovi bridkosti.

Temne misli so se mu podile po trujenih možganih in misel, želja po smrti se mu je vzbujala: bodalo v srcu in končano bi bilo njegovo hudo in dolgo trpljenje.

Ali ideja samomora ga je hitro minila.

Njegova očetovska ljubezen ga je navdajala z gotovostjo, da ga njegova hčerka rabi, da jo le njegova pomoč more rešiti, — da nima pravice vzeti življenja, oziroma umakniti se svojim očetovskim dolžnostim. — Z druge strani pa ga je tolažila gotovost, da lahko konča s svojim življenjem, kadar hoče, ko bo siguran, da mu za vselej zmanjka smehljaja, edina tolažba v življenju, — njegova hčerka.

Pa še nek drugi pomislek ga je zadržal na poti proti samovoljnemu končanju svojega trudapolnega življenja. — Čutil je nekako, da je to pokora, ki mu jo nadeva usoda, da se maščuje nad njim v najdražjem, ker se je podlo pregrešil nad materjo svoje hčerke.

V dolgih brezkončnih urah skrbi in tuge je premišljeval vse to in si dejal, da je kazen pravična in zaslužena in da nima pravice, da se ji podlo umakne.

V nočeh brez spanja in ob dnevih polnih nemira je premišljeval vse najmanjše dogodke, ki so se pripetili po poroki njegove hčere. — N. j. prip. oteješe brsede, njena najmanjša dejanja, — vse je prerešetal in pretresel, in ko je prišel do končnega preprečanja, da je s to poroko zapečatil Ivano nesrečo, je bila to še najhujša kazen, ki jo je čutil ob bridki izgubi.

Sicer pa pravzaprav, kako se je čutil prepričanega, kako si je mogel kaj takega predstavljati? — Niti on sam ni tega vedel, kajti kaj je pač imel očitati zetu Henrik? — Ničesar, saj ni ničesar vedel. — Vendar pa je nekaj skrivno govorilo v njem, da vse gorje njegovi hčerki ter v posledici tudi njemu samemu prihaja le iz tega enega vzroka.

(Dalje prihodnjic.)